

ماده ۱۳۹ قانون مالیات های مستقیم

ماده ۱۳۹ [۱] الف) موقوفات ، نذورات ، پذیره ، کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی آستان قدس رضوی (ع) آستان حضرت عبدالعظیم الحسنی (ع) ، آستانه حضرت معصومه (س) ، آستان حضرت احمد ابن موسی(ع) (شاه چراغ) آستان مقدس امام خمینی (ره) ، مساجد، حسینیه‌ها، تکایا و سایر بقاع متبرکه از پرداخت مالیات معاف است. تشخیص سایر بقاع به عهده سازمان اوقاف و امور خیریه می‌باشد .

ب) کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران از پرداخت مالیات معاف است .

ج) کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی صندوق‌های پس انداز بازنشستگی و سازمان بیمه خدمات درمانی و سازمان تامین اجتماعی و صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر و همچنین حق بیمه و حق بازنشستگی سهم کارکنان و کارفرما و جریمه‌های دریافتی مربوط توسط آنها از پرداخت مالیات معاف است .

د) کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی مدارس علوم اسلامی از پرداخت مالیات معاف است . تشخیص مدارس علوم اسلامی با شورای مدیریت حوزه علمیه قم می‌باشد .

ه) کمک ها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی نهادهای انقلاب اسلامی از پرداخت مالیات معاف است تشخیص نهادهای انقلاب اسلامی با هیئت وزیران می‌باشد .

و) آن قسمت از درآمد صندوق عمران موقوفات کشور که به مصرف عمران موقوفات برسد از پرداخت مالیات معاف است .

ز) درآمد اشخاص از محل وجوه بریه ولی فقیه ، خمس و زکات از پرداخت مالیات معاف است .

ح) آن قسمت از درآمد موقوفات عام که طبق موازین شرعی به مصرف اموری از قبیل تبلیغات اسلامی ، تحقیقات فرهنگی، علمی، دینی، فنی، اختراعات، اکتشافات، تعلیم و تربیت، بهداشت و درمان، بنا و تعمیر و نگهداری مساجد و مصلاها و حوزه‌های علمیه و مدارس علوم اسلامی و مدارس و دانشگاه‌های دولتی ، مراسم تعزیه و اطعام ، تعمیر آثار باستانی، امور عمرانی و آبادانی، هزینه یا وام تحصیل دانش آموزان و دانشجویان، کمک به مستضعفان و آسیب دیدگان حوادث ناشی از سیل، زلزله ، آتش سوزی ، جنگ و حوادث غیر مترقبه دیگر برسد، مشروط بر این که درآمد و هزینه‌های مزبور به تایید سازمان اوقاف و امور خیریه رسیده باشد و همچنین ساخت، تعمیر و نگهداری مراکز نگهداری کودکان و نوجوانان بی سرپرست و بدسرپرست در گروه‌های سنی و جنسی مختلف، مراکز نگهداری و مراقبت سالمندان، کارگاههای حرفه‌آموزی و اشتغال مصدومان ضایعه نخاعی، معلولان جسمی و حرکتی، زنان سرپرست خانوار و دختران خودسرپرست، مراکز آموزش، توانبخشی و حرفه‌آموزی معلولان ذهنی و کودکان نابینا، کم بینا، کم شنوا و ناشنوا و سایر مراکز و اماکنی که بتوانند در خدمت مددجویان سازمان‌های حمایتی بهزیستی کشور قرار گیرند، از پرداخت مالیات معاف است .

ط) کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی موسسات خیریه و عام‌المنفعه که به ثبت رسیده‌اند ، مشروط بر این که به موجب اساسنامه آنها صرف امور مذکور در بند (ح) این ماده شود و سازمان امور مالیاتی کشور بر درآمد و هزینه‌های آنها نظارت کند ، از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره :

کمکهای نقدی و غیرنقدی که در هر سال مالی به مصرف نرسیده باشد بدون تعلق مالیات به سال مالی بعد منتقل می‌گردد.

ی) کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی و همچنین حق عضویت اعضای مجامع حرفه ایی ، احزاب و انجمنها و تشکلهای غیر دولتی که دارای مجوز از مراجع ذیربط باشند و وجوهی که به موجب قانون و مقررات مربوط از درآمد یا حق الزحمه اعضا آنها کسر و به حساب مجامع مزبور واریز می‌شود ، از پرداخت مالیات معاف است .

ک) موقوفات و کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیر نقدی انجمنها و هیاتهای مذهبی مربوط به اقلیت‌های دینی مذکور در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مشروط بر این که رسمیت آنها به تصویب وزارت کشور برسد، از پرداخت مالیات معاف است .
ل) فعالیتهای انتشاراتی و مطبوعاتی، و قرآنی (دارای مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاههای ذی ربط)، فرهنگی و هنری که به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره ۱:

وجوهی که از فعالیتهای غیر انتفاعی به منظور پیشبرد اهداف و وظایف اشخاص موضوع این ماده از راه برگزاری دوره‌های آموزشی، سمینارها، نشر کتاب و نشریه‌های دوره‌ای و ... در چارچوب اساسنامه آنها تحصیل می‌شود و سازمان امور مالیاتی کشور بردرآمد و هزینه آنها نظارت میکند، از پرداخت مالیات معاف است .

تبصره ۲:

حکم **تبصره (۲) ماده (۲)** این قانون در مورد درآمد مشمول مالیات اشخاص موضوع این ماده جاری می‌باشد .

تبصره ۳:

آیین نامه اجرایی موضوع این ماده به وسیله سازمان امور مالیاتی کشور تهیه و با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیات وزیران خواهد رسید .

تبصره ۴:

مفاد این ماده در مواردی که از طرف حضرت امام خمینی (ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند براساس نظر مقام معظم رهبری انجام می‌گیرد.

تبصره ۵:

درآمدها و عایدی حاصل از موقوفات و کمکها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی اشخاص موضوع بندهای (ط) و (ک) از پرداخت مالیات معاف می‌باشد. این حکم شامل درآمد شرکتهای زیرمجموعه اشخاص مذکور نخواهد بود.

ابلاغ اصلاحیه آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم

معاون اول رئیس جمهور اصلاحیه آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم ابلاغ کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع رسانی دولت، هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۵/۱۰ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی موضوع تبصره (۳) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم - مصوب ۱۳۸۰ - موضوع تصویب نامه شماره ۴۱۲۹۲/ت/۱۷۶۷۶۶ مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۷ و اصلاحیه های بعدی آن موضوع تصویب نامه های شماره ۱۷۶۷۶۶/ت/۴۱۲۹۲ مورخ ۹/۸/۱۳۸۹، شماره ۲۴۲۸۹۵/ت/۴۸۵۲۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۸ و شماره ۵۰۲۱۷/ت/۶۲۴۰۰ مورخ ۱۳۹۳/۶/۴ به شرح زیر اصلاح می شود:

- ۱- در عنوان فصول دوم تا دهم آیین نامه مذکور، واژه "معافیت" به عبارت "مالیات به نرخ صفر" اصلاح می شود.
- ۲- در ماده (۱)، عبارت "معافیت مالیاتی موضوع بند (الف) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم صرفاً در مورد بقاع موصوف که فهرست آنها توسط سازمان اوقاف و امور خیریه به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می شود، جاری خواهد بود." به عبارت "بقاع موضوع بند (الف) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم مطابق فهرستی است که توسط سازمان اوقاف و امور خیریه به سازمان امور مالیاتی کشور اعلام می شود." و عبارت "سازمان یادشده" به عبارت "سازمان اوقاف و امور خیریه" اصلاح می شود.
- ۳- در ماده (۲)، عبارت "از پرداخت مالیات معاف" به عبارت "مشمول مالیات به نرخ صفر" اصلاح می شود.
- ۴- در تبصره (۱) ماده (۲)، عبارت "معافیت مالیاتی مزبور برای هر سال" به عبارت "نرخ صفر برای محاسبه مالیات" اصلاح و عبارت "در سال مربوط" پس از عبارت "علوم اسلامی" اضافه می شود.
- ۵- تبصره (۲) ماده (۲) به شرح زیر اصلاح می گردد:

"تبصره ۲- استفاده از نرخ صفر در خصوص درآمد موقوفات متعلق به مدارس یاد شده منوط به رعایت مقررات فصل پنجم این آیین نامه خواهد بود."

- ۶- در ماده (۳)، عبارت "از پرداخت مالیات معاف" به عبارت "مشمول مالیات به نرخ صفر" اصلاح می شود.
- ۷- در ماده (۴) آیین نامه، عبارت "از پرداخت مالیات معاف" به عبارت "مشمول مالیات به نرخ صفر" اصلاح و عبارت "(بنیاد توسعه و عمران موقوفات کشور)" پس از عبارت "صندوق عمران موقوفات کشور" و واژه "برای" پس از عبارت "مشروط بر اینکه" اضافه می شود.
- ۸- در ماده (۵)، عبارت "از پرداخت مالیات معاف است" به عبارت "مشمول مالیات به نرخ صفر می گردد" اصلاح می شود.
- ۹- در بند (ب) ماده (۵)، عبارت "اصلاحی - مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ - قانون مالیات های مستقیم" حذف و چهار تبصره به عنوان تبصره های (۱)، (۲)، (۴) و (۵) به شرح زیر به این ماده اضافه و تبصره قبلی به عنوان تبصره (۳) تلقی و در تبصره مذکور واژه "معافیت" به عبارت "نرخ صفر" اصلاح می شود:

تبصره ۱- ادارات اوقاف و امور خیریه می توانند مفاصا حساب موقوفات عام را به صورت الکترونیکی و یا از طریق لوح فشرده، به ترتیبی که سازمان امور مالیاتی کشور مشخص می کند، ارائه نمایند. مفاصا حساب هایی که به این طریق دریافت می شوند، در حکم اظهارنامه مالیاتی می باشند.

تبصره ۲- شعب تحقیق موضوع تبصره بند (ح) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم مکلفند در صورت درخواست ادارات امور مالیاتی، صورت ریز درآمد و هزینه موقوفاتی را که برای آن ها مفصاحساب صادر نموده اند، ظرف یک ماه به اداره امور مالیاتی ارایه نمایند.

تبصره ۴- آن قسمت از درآمد موقوفات عام که در دوره مالی مربوط به تحصیل درآمد به مصرف نرسیده باشد، پس از انقضای سال مالی تحصیل درآمد نیز قابل مصرف در امور مذکور در بند (ح) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم خواهد بود. آن قسمت از درآمد موقوفات عام که صرف اموری غیر از امور مذکور در این ماده شود، در سال مصرف، طبق مقررات قانونی مربوط، مشمول مالیات خواهد بود.

تبصره ۵- آن قسمت از درآمد موقوفات عام که در هر سال مالی به مصرف نرسیده، بدون تعلق مالیات، به سال مالی بعد منتقل خواهد شد.

۱۰- در ماده (۶)، واژه "معافیت" به عبارت "نرخ صفر" اصلاح می شود.

۱۱- در بند (ب) ماده (۶)، واژه "مصارف" به واژه "مصرف" اصلاح و پس از عبارت "بند (ح) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم - مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷" عبارت "و اصلاحیه بعدی آن" اضافه می شود.

۱۲- متون زیر به عنوان تبصره های (۱) و (۲) به ماده (۶) الحاق می شود:

تبصره ۱- کمک ها و هدایای نقدی و غیرنقدی دریافتی که در هر سال مالی به مصرف نرسیده باشد بدون تعلق مالیات به سال مالی بعد منتقل می شود.

تبصره ۲- آن قسمت از کمک ها و هدایای نقدی و غیرنقدی دریافتی که صرف اموری غیر از امور مذکور در بند (ح) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیاتهای مستقیم شود، در رسیدگی به عملکرد سالی که در آن سال به مصرف رسیده است، به درآمد مشمول مالیات، اضافه و مبنای محاسبه مالیات قرار می گیرد.

۱۳- در بند (الف) ماده (۷)، عبارت "ادارات امور مالیاتی" به عبارت "ادارات کل امور مالیاتی" اصلاح می شود.

۱۴- در بند (پ) ماده (۷)، پس از عبارت "مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷" عبارت "و اصلاحیه بعدی آن" اضافه می شود.

۱۵- در ماده (۹)، عبارت "چهار ماه بعد از پایان" به عبارت "پایان مهلت انقضای تسلیم اظهارنامه مالیاتی"، واژه "مؤسسه" به واژه "مربوط"، عبارت "مرجع ناظر مربوط" به عبارت "مرجع نظارت ذی ربط" و عبارت "مرجع ناظر مؤسسه" به عبارت "مرجع یادشده" اصلاح می شود.

۱۶- در ماده (۱۰)، واژه "معافیت" به عبارت "نرخ صفر مالیاتی" اصلاح می شود.

۱۷- در ماده (۱۱)، عبارت "معافیت مقرر" به عبارت "نرخ صفر مالیاتی" اصلاح می شود.

۱۸- در ماده (۱۲)، عبارت "اشخاص حقیقی یا حقوقی" حذف، عبارت "و همچنین فعالیت های قرآنی اشخاص حقیقی یا حقوقی که با مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و دستگاه های ذی ربط" پس از عبارت "به موجب مجوز وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی" و عبارت "مشمول نرخ مالیاتی صفر می باشد" پس از عبارت "انجام می شود" اضافه و عبارت "فعالیت های یاد شده بر اساس دستورالعملی توسط سازمان امور مالیاتی کشور با همکاری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تعیین و اعلام خواهد شد." به عبارت "دستورالعمل نحوه اجرای این ماده مشترکاً توسط سازمان امور مالیاتی کشور و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و اعلام خواهد شد." اصلاح می شود.

۱۹- در ماده (۱۳)، عبارت "قانون مالیات های مستقیم" پس از واژه "اصلاحی" اضافه، عبارت "معافیت مالیاتی" به عبارت "نرخ صفر در محاسبه مالیات" و عبارت "حداقل یکبار در هر" به عبارت "حداکثر تا پایان مهلت انقضای تسلیم اظهارنامه مالیاتی" اصلاح و واژه "مربوط" پس از عبارت "سال مالی" اضافه و عبارت "و گواهی نظارت دریافت" حذف و عبارت "مرجع ناظر

مكلف است حداكثر (۴) ماه پس از انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه مالیاتی این اشخاص گزارش نظارتی خود را در اجرای تبصره یادشده به اداره امور مالیاتی ذی ربط تسلیم نماید." به انتهای این ماده اضافه می شود.

۲۰- در ماده (۱۴)، عبارت "و اصلاحیه بعدی آن" پس از عبارت "قانون مالیات های مستقیم مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷" و عبارت "یا مالیات به نرخ صفر" پس از عبارت "معافیت مالیاتی" اضافه و عبارت "و با رعایت سایر معافیت های مالیاتی مقرر به نرخ های مالیاتی مقرر مربوط در این قانون" حذف می شود.

۲۱- تبصره (۱) ماده (۱۴) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره ۱- درآمدها و عایدی حاصل از موقوفات و کمک ها و هدایای دریافتی نقدی و غیرنقدی اشخاص موضوع بندهای (ط) و (ک) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم از پرداخت مالیات معاف می باشد. این حکم شامل درآمد شرکت های زیر مجموعه اشخاص مذکور نخواهد بود.

۲۲- در تبصره (۲) ماده (۱۴)، عبارت "با رعایت تبصره (۱) این ماده" پس از فعل "می باشند" اضافه می شود.

۲۳- در ماده (۱۵)، عبارت "و اصلاحیه ی بعدی آن به استثنای اشخاص مشمول بند (ج) ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم که مطابق ماده (۸۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) عمل می شود،" پس از عبارت "قانون مالیات های مستقیم -مصوب ۱۳۸۰-" اضافه و واژه "یا" پس از عبارت "سود و زیان" به ویرگول، (و) عبارت "حساب درآمد" به عبارت "صورت یا خلاصه درآمد" اصلاح می شود.

۲۴- ماده (۱۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۱۶- عدم رعایت شرایط و ترتیبات مقرر در ماده (۱۳۹) اصلاحی قانون مالیات های مستقیم و تبصره های آن و همچنین عدم تسلیم اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و یا اسناد و مدارک با رعایت مقررات موضوع ماده (۱۴۶) مکرر اصلاحی قانون، به استثنای اشخاص مشمول بند (ج) ماده (۱۳۹) قانون مذکور که مطابق ماده (۸۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) عمل می شود، توسط اشخاص موضوع بندهای ماده یادشده، در هر سال مالی، موجب محرومیت از معافیت ها و نرخ صفر مالیاتی مقرر در آن سال خواهد شد.

۲۵- ماده (۱۷) الحاقی آیین نامه و تبصره آن حذف و شماره مواد بعدی به ترتیب اصلاح می شود.

۲۶- در ماده (۱۸)، عبارت "اصلاحی قانون مالیات های مستقیم- مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷" که سال مالی آنها از ۱۳۸۱/۱/۱ به بعد شروع می شود" به عبارت "قانون مالیات های مستقیم اصلاحی مصوب ۱۳۹۴/۴/۳۱ که آغاز سال مالی آن ها ۱۳۹۵/۱/۱ و بعد از آن باشد،" اصلاح می شود.

اسحاق جهانگیری معاون اول رییس جمهور این مصوبه را در تاریخ ۱۳۹۵/۵/۱۸ به وزارت امور اقتصادی و دارایی ابلاغ کرد.

ماده ۱۷۲ قانون مالیات های مستقیم

صددرصد (۱۰۰٪) وجوهی که به حساب های تعیین شده از طرف دولت به منظور بازسازی یا کمک و نظایر آن به صورت بلاعوض پرداخت می شود و همچنین وجوه پرداختی یا تخصیصی و یا کمک های غیر نقدی بلاعوض اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی جهت تعمیر ، تجهیز ، احداث و یا تکمیل مدارس ، دانشگاه ها ، مراکز آموزش عالی و مراکز بهداشتی و درمانی و یا اردوگاه های تربیتی و آسایشگاهها و مراکز بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی (ره) و جمعیت هلال احمر ۲ و کتابخانه و مراکز فرهنگی و هنری (دولتی) طبق ضوابطی که توسط وزارتخانه های آموزش و پرورش ، علوم ، تحقیقات و فن آوری ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و امور اقتصادی و دارایی تعیین می شود از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت منبعی که مودی انتخاب خواهد کرد قابل کسر می باشد .

به پیوست اصلاحیه ضوابط اجرایی موضوع [ماده ۱۷۲](#) قانون مالیات های مستقیم منضم به نامه شماره ۱۰۰/۳۸۵ مورخ ۱۳۹۳/۴/۱۶ وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مبنی بر الحاق یک تبصره به بند (۲) و همچنین اضافه شدن عبارت " مؤسسه غیردولتی خیریه یاوران مهدی موعود برای ساخت بیمارستان مهدی کلینیک متعلق به دانشگاه علوم پزشکی تهران " به بند (۳) ضوابط اجرایی موضوع ماده مذکور (پیوست [بخشنامه شماره ۲۱۱-۱۰۹۴/۴۵۸۵](#) مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۷) به شرح زیر جهت بهره برداری لازم ابلاغ می گردد:

۱- تبصره الحاقی به بند ۲:

تبصره- کمک های نقدی و غیرنقدی اشخاص بابت ساخت بیمارستان، مراکز بهداشتی، درمانی و تأمین امکانات و تجهیزات مورد نیاز آن ها که در محدوده اراضی دانشگاه های علوم پزشکی دولتی واقع و مالکیت آنها نیز متعلق به دانشگاه های مذکور می باشد، در مورد کمک های نقدی یا تأیید ذیحساب و بالاترین مقام دانشگاه و در مورد کمک های غیرنقدی پس از ارزیابی کارشناس رسمی با تأیید اشخاص اخیرالذکر از درآمد مشمول مالیات عملکرد سال پرداخت منبعی که مودی انتخاب خواهد کرد قابل کسر می باشد.

۲- در بند (۳) ضوابط اجرایی مذکور، بعد از عبارت "بیمارستان سرطانی یزد" عبارت "مؤسسه غیردولتی خیریه یاوران مهدی موعود برای ساخت بیمارستان مهدی کلینیک متعلق به دانشگاه علوم پزشکی تهران" اضافه می گردد.

علی عسکری

رییس کل سازمان امور مالیاتی کشور